

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP.020.9.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy została upoważniona poseł Urszula Augustyn.

Zastępca Przewodniczącego Komisji

(-) Urszula Augustyn

USTAWA

z dnia 2024 r.

o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 1. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) w art. 10a w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) skreśla się pkt 3;
- 2) w pkt 5 wyrazy „100 000 zł” zastępuje się wyrazami „1 000 000 zł”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP IX Kadencji na petycję Nr BKSP-144-IX-705/23, skierowaną do Sejmu RP, którą Komisja uznała za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów – z grona organizacji pozarządowych, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz z grona stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana, oraz różnice pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W art. 10a w ust. 1 określone zostały przypadki, kiedy organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

Proponowane skreślenie dotychczasowego pkt 3 w art. 10a ust 1 oznacza w praktyce, że także organizacje posiadające status organizacji pożytku publicznego będą mogły skorzystać z możliwości uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, jeżeli spełnią inne warunki określone w tym przepisie.

Projekt zakłada także, że ograniczeniem do skorzystania z możliwości uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów nie będzie już określony w art. 10a ust. 1 pkt 5 limit 100 000 zł, lecz limit 1 000 000 zł. Kwota 100 000 zł została ustalona w 2015 r. i obecnie chociażby z uwagi na inflację powinna zostać podwyższona. Dla wielu nawet lokalnych organizacji limit 100 000 zł jest zbyt niski, choćby z powodu uzyskiwanych przez nie grantów i innych form finansowego wsparcia.

Przyjęcie proponowanych zmian umożliwi znacznie większej liczbie organizacji pozarządowych stosowanie uproszczonej rachunkowości. Pełna rachunkowość jest mocno skomplikowana i kosztowna dla niewielkich organizacji pozarządowych.

Proponuje się wejście w życie ustawy z początkiem 2025 r. aby zapewnić przejrzystość i jednoznaczność zasad rachunkowych w tych organizacjach.

3. Skutki projektowanej ustawy

Zasadniczym skutkiem społecznym i prawnym projektowanej ustawy będzie zwiększenie aktywności obywateli w mniejszych organizacjach pozarządowych, dzięki eliminacji istotnej bariery w rozwoju tych organizacji, jaką niewątpliwie jest dla wielu z nich obowiązek prowadzenia pełnej rachunkowości, a nie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów.

Ze względu na swój charakter i ograniczony zasięg ustawa nie wywoła skutków finansowych. Ustawa może wywołać minimalne, pozytywne skutki gospodarcze poprzez aktywizację organizacji, które w niewielkim zakresie prowadzą odpłatną działalność pożytku publicznego. Ustawa nie będzie miała wpływu na działalność podmiotów gospodarczych (w tym mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców).

Z uwagi na to, że projekt ustawy nie zawiera przepisów regulacyjnych ani przepisów określających wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, przepis art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu nie znajduje zastosowania.

4. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

Projektowana ustawa nie wymaga zmiany aktów wykonawczych.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 27 maja 2024 r.

BEOS-WPEiM-1084/24

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFA KS
L.dz. 25.11.20.205.2024
Data wpływu 28.05.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (przedstawiciel wnioskodawcy: posłanka Urszula Augustyn)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano zmianę art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, zwanej dalej „ustawą”. Zmieniany przepis określa przypadki, kiedy organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, zwaną dalej „ewidencją uproszczoną”.

Autorzy projektu zaproponowali zmiany mające na celu rozszerzenie wykazu podmiotów uprawnionych do prowadzenia ewidencji uproszczonej. Po pierwsze, prawo do prowadzenia ewidencji uproszczonej uzyskałyby podmioty posiadające status organizacji pożytku publicznego, jeżeli spełniają pozostałe warunki określone w zmienianym przepisie². Po drugie, ewidencja uproszczona przysługiwałaby w przypadku, gdy w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia ewidencji uproszczonej podmioty uprawnione osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów określonych w art. 10a ust. 1 pkt 4 ustawy, w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł³.

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

² Artykuł 1 pkt 1 projektu dotyczący skreślenia pkt 3 w art. 10a ust. 1 ustawy.

³ Zgodnie ze zmienianym (w art. 1 pkt 2 projektu) art. 10a ust. 1 pkt 5 ustawy maksymalny limit tych przychodów wynosi 100 000 zł.

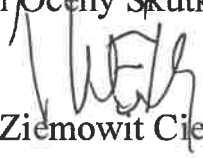
WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SP5-10P.080.146.4.2024
Data wpływu 28.05.24r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy
Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej
Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja
Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieřlik

Warszawa, 27 maja 2024 r.

BEOS-WPEiM-1085/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFANIS
L.dz. DS. 1120. 205. 2024 (2)
Data wpływu 28.05.2024

**Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu
– czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku
publicznego i o wolontariacie (przedstawiciel wnioskodawcy: posłanka
Urszula Augustyn) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii
Europejskiej**

W projekcie ustawy przewidziano zmianę art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, zwanej dalej „ustawą”. Zmieniany przepis określa przypadki, kiedy organizacje pozarządowe, z wyłączeniem spółek kapitałowych, oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, zwaną dalej „ewidencją uproszczoną”. Autorzy projektu zaproponowali zmiany mające na celu rozszerzenie wykazu podmiotów uprawnionych do prowadzenia ewidencji uproszczonej. Po pierwsze, prawo do prowadzenia ewidencji uproszczonej uzyskałyby podmioty posiadające status organizacji pożytku publicznego, jeżeli spełniają pozostałe warunki określone w zmienianym przepisie². Po drugie, ewidencja uproszczona przysługiwałaby w przypadku, gdy w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia ewidencji uproszczonej podmioty uprawnione osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów określonych w art. 10a ust. 1 pkt 4 ustawy, w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł³.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

² Artykuł 1 pkt 1 projektu dotyczący skreślenia pkt 3 w art. 10a ust. 1 ustawy.

³ Zgodnie ze zmienianym (w art. 1 pkt 2 projektu) art. 10a ust. 1 pkt 5 ustawy maksymalny limit tych przychodów wynosi 100 000 zł.

WYDZIAŁ OŚLUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPs-WP.220.146.6.2024
Data wpływu 28.05.2024

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

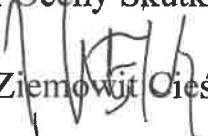
Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji
zweryfikował: Tomasz Jaroszyński

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

Deskryptory bazy REX: pożytek publiczny, projekt ustawy, wolontariat, Unia Europejska

Warszawa, 29 maja 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-1086/24

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFY K3

L.dz. DS. 1700.68.2024.

Data wpływu 29.05.2024

Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

**Ocena skutków regulacji
zawartej w komisyjnym projekcie
ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(przed nadaniem numeru druku)¹**

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt stanowi reakcję Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP IX Kadencji na petycję nr BKSP-144-IX-705/23, skierowaną do Sejmu RP, którą Komisja uznała za zasadną². Celem projektu jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³ do prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Prawo do prowadzenia uproszczonej ewidencji miałyby zostać rozszerzone o podmioty posiadające status organizacji pożytku publicznego, pod warunkiem spełnienia przez nie pozostałych kryteriów wskazanych w art. 10a ust. 1 u.o.p.p. Ponadto podwyższeniu miałyby ulec próg przychodu, którego przekroczenie uniemożliwia obecnie skorzystanie z przedmiotowego uprawnienia – ze 100 000 zł na 1 000 000 zł.

Przyjęcie proponowanych zmian ma umożliwić znacznie większej liczbie organizacji pozarządowych stosowanie uproszczonej rachunkowości. W ocenie

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-143/24. Przedstawiciel wnioskodawcy: pos. Urszula Augustyn.

² Posiedzenie Komisji do Spraw Petycji z dnia 12 lipca 2023 r. Link do zapisu przebiegu posiedzenia: <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/biuletyn.xsp?sknnr=PET-149>.

³ Dz.U. z 2023 r. poz. 571, dalej: u.o.p.p.

projektodawcy pełna rachunkowość jest mocno skomplikowana i kosztowna dla niewielkich organizacji pozarządowych⁴.

II. Rekomendowane rozwiązanie (w tym planowane narzędzia interwencji) i oczekiwany efekt

W obecnym stanie prawnym art. 10a ust. 1 u.o.p.p. przewiduje możliwość prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów dla organizacji pozarządowych (z wyłączeniem spółek kapitałowych) oraz dla stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, w przypadku gdy:

- 1) działają w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 u.o.p.p.,
- 2) nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,
- 3) nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,
- 4) osiągają przychody wyłącznie z:
 - a. działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej,
 - b. działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług,
 - c. tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
 - d. tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach,
- 5) w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w pkt 4, w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł
– jeżeli decyzję w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów podejmie organ zatwierdzający w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 u.o.p.p. organizacjami pozarządowymi są:

⁴ Z uzasadnienia projektu ustawy.

1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,

2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku

– osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4⁵.

De lege lata posiadanie przez organizację pozarządową statusu organizacji pożytku publicznego, z uwagi na treść art. 10a ust. 1 pkt 3 u.o.p.p., wyklucza możliwość prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Podobnie nie mogą skorzystać z tego uprawnienia podmioty, które co prawda uzyskały przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w art. 10a ust. 1 pkt 4, ale przekroczyły one 100 000 zł (art. 10a ust. 1 u.o.p.p. *in fine*).

Wprowadzenie proponowanej w projekcie zmiany ma polegać na skreśleniu punktu 3 z art. 10a ust. 1 u.o.p.p., który wyklucza obecnie możliwość skorzystania z prawa do prowadzenia uproszczonej ewidencji przez organizacje pożytku publicznego. Jednocześnie projekt przewiduje zastąpienie wyrazów „100 000 zł” wyrazami „1 000 000 zł” w art. 10a ust. 1 u.o.p.p. *in fine*. Przyjęte w projekcie rozwiązanie nie budzi wątpliwości co do intencji projektodawcy i pozwoli zrealizować zamierzony cel.

W kontekście przedmiotu projektu należy odnotować, że regulację analogiczną do objętej zakresem proponowanej nowelizacji zawiera art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich⁶. Stosownie do treści tego przepisu koła gospodyń wiejskich prowadzą uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, w przypadku gdy:

1) osiągają przychody wyłącznie z:

⁵ Artykuł 3 ust. 4 u.o.p.p. stanowi, że przepisów działu II ustawy nie stosuje się do:

1) partii politycznych;

2) europejskich partii politycznych;

3) związków zawodowych i organizacji pracodawców;

4) samorządów zawodowych;

5) fundacji utworzonych przez partie polityczne;

6) europejskich fundacji politycznych.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1179, dalej: u.k.g.w.

- a. działalności statutowej z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, dotacji, pomocy finansowej, nagród,
 - b. sprzedaży wyrobów sztuki ludowej, w tym rękodzieła i rzemiosła ludowego i artystycznego, żywności regionalnej oraz biletów wstępu na występy artystyczne koła,
 - c. tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
 - d. tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania tworzonych na tych rachunkach;
- 2) nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego;
- 3) w roku poprzedzającym rok podatkowy osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w pkt 1, w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł.

Konstrukcja przywołanego przepisu jest zbliżona do treści art. 10a ust. 1 u.o.p.p. objętego zakresem proponowanej w projekcie nowelizacji. Jednocześnie koła gospodyń wiejskich mogą realizować funkcję analogiczną do organizacji pozarządowych. Choć zgodnie z art. 22 u.k.g.w. koła gospodyń wiejskich mogą prowadzić działalność zarobkową, w tym działalność gospodarczą, to w przypadku, gdy prowadzą one uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, do działalności tej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (patrz: art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy - Prawo przedsiębiorców). W toku prac legislacyjnych nad ocenianym projektem warto rozważyć ewentualną zmianę treści art. 24 ust. 1 u.k.g.w.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej⁷. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu⁸. Petycja, która zainicjowała wniesienie ocenianego projektu, była

⁷ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (przedstawiciel wnioskodawcy: posłanka Urszula Augustyn)*, opinia z 27 maja 2024 r., BEOS-WPEiM-1084/24.

⁸ *Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (przedstawiciel wnioskodawcy: posłanka Urszula Augustyn) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej*, opinia z 27 maja 2024 r., BEOS-WPEiM-1085/24.

natomiast przedmiotem opinii Biura Analiz Sejmowych (obecnie: BEOS) z dnia 23 czerwca 2023 r.⁹

III. Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na charakter projektu ustawy, który wynika z potrzeby umożliwienia większej liczbie organizacji pozarządowych stosowania uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, oraz z uwagi na duże zróżnicowanie przepisów dotyczących prowadzenia rachunkowości (w tym umiejscowienie postanowień w tym zakresie w aktach różnej rangi) nie jest celowe dokonywanie analizy porównawczej rozwiązań obowiązujących w innych państwach.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Zmiany proponowane w projekcie będą oddziaływały przede wszystkim na:

- stowarzyszenia, organizacje społeczne i fundacje osiągające przychody roczne w kwocie między 100 tys. zł a 1 mln zł (21,9 tys. podmiotów¹⁰) — poprzez projektowane regulacje ta grupa podmiotów będzie mogła skorzystać z możliwości prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów (UEPiK); dotychczas do wyboru tej formy rozliczeń uprawnione było 71% organizacji pozarządowych (osiągały one bowiem przychody do 100 tys. zł)¹¹, dzięki projektowanym zmianom może do nich dołączyć kolejne 21% podmiotów;
- organizacje pożytku publicznego (OPP) osiągające przychody roczne do kwoty 1 mln zł (7,5 tys. podmiotów¹²) — umożliwi się tym organizacjom prowadzenie uproszczonej rachunkowości.

⁹ A. Grycuk, *Opinia dotycząca petycji nr BKSP-IX-705/23 w sprawie zmian w art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, BAS-WASiE-757/23.

¹⁰ W tym: typowe stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (6,7 tys.), stowarzyszenia sportowe (5,5 tys.), ochotnicze straże pożarne (1,4 tys.), koła łowieckie (1,4 tys.), fundacje (6,1 tys.), społeczne podmioty wyznaniowe (0,8 tys.) — *Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, kół gospodyń wiejskich oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2022 r. – wyniki wstępne, tablica 10 — Organizacje sektora non-profit według klasy przychodów w 2022 r.*, Główny Urząd Statystyczny, https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5490/3/10/1/dzialalnosc_stowarzyszen_i_innych_organizacji_spoecznych_w_2022_r.-w....xlsx.

¹¹ Zob. więcej *Księgowość w NGO. Bułka z masłem czy bolączka? Wyniki badania - grudzień 2021*, Fundacja Cadmus, https://cadmus.pl/assets/upload/Ksiegowosc_w_NGO_Fundacja_Cadmus.pdf.

¹² Tamże.

Projektowane zmiany mogą również pośrednio oddziaływać na biura księgowe i rachunkowe. Udostępnienie możliwości prowadzenia uproszczonych rozliczeń przez większe organizacje pozarządowe i OPP sprawi, że część z tych organizacji zdecyduje się prowadzić rozliczenia we własnym zakresie. W związku z tym, wyspecjalizowane w tym kierunku podmioty mogą stracić część klientów i ponieść straty finansowe.

V. Informacje o zakresie, czasie trwania i wynikach konsultacji

Uzasadnienie projektu nie wskazuje, że proponowane w nim rozwiązania były poddawane konsultacjom. Zgodnie z informacjami z Systemu Informacyjnego Sejmu, w dniu 23 maja 2024 r. Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji (SN, PG, KRRP, NRA, KdsPP, RDPP, RDS, KRBR, KRDP i Lewiatan).

Należy wskazać, że 1 lipca 2021 r. do konsultacji publicznych skierowano projekt ustawy o sprawozdawczości organizacji pozarządowych (numer UD217)¹³ przedstawiony przez Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Projekt ten, choć w sposób dużo szerszy (kompleksowy) odnosił się do zagadnień związanych z obowiązkami sprawozdawczymi organizacji pozarządowych, zawierał przepis tożsamy z zaproponowanym w ocenianym projekcie. W raporcie z konsultacji projektu ustawy o sprawozdawczości organizacji pozarządowych nie odnotowano istotnych zastrzeżeń w odniesieniu do przedstawionej propozycji¹⁴.

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Proponowane zmiany nie powinny znacząco wpłynąć na sektor finansów publicznych. Zobowiązania organizacji pozarządowych wobec państwa nie ulegną zasadniczej zmianie, zmieni się jedynie forma prowadzenia rozliczeń.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Zmiany zawarte w projekcie nie będą bezpośrednio oddziaływały na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, ponieważ do prowadzenia UEPIK są uprawnione jedynie organizacje pozarządowe, które nie prowadzą działalności gospodarczej. Pośrednio natomiast zmiana przepisów może wpłynąć na działalność biur rachunkowych i księgowych, które mogą z tytułu projektowanych zmian

¹³ <https://legislacja.gov.pl/projekt/12348551/katalog/12799607#12799607>.

¹⁴ <https://legislacja.gov.pl/docs//2/12348551/12799601/12799604/dokument558439.pdf>.

zanotować spadek liczby klientów wśród organizacji pozarządowych. Warto jednak zauważyć, że biura rachunkowe mają również w swojej ofercie prowadzenie UEPIK, więc możliwe, że będą one promowały i rozszerzały swoje usługi w tym zakresie, tak aby stało się to atrakcyjną alternatywą dla prowadzenia uproszczonej księgowości samodzielnie przez organizację.

Projektowane zmiany nie będą bezpośrednio wpływały na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Pośrednio można oczekiwać, że część środków organizacji wydatkowanych dotychczas na obsługę księgową będzie mogła być przekazana na cele statutowe i w ten sposób obywatele będą mieli zapewnione większe wsparcie w różnych obszarach aktywności trzeciego sektora.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Przyjęcie projektu przyczyni się do zmniejszenia obciążeń regulacyjnych adresatów art. 10a ust. 1 u.o.p.p. w brzmieniu ukształtowanym proponowaną nowelizacją, tj. obciążeń organizacji pozarządowych (w tym posiadających status organizacji pożytku publicznego) i stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, które osiągają przychody w wysokości nieprzekraczającej 1 000 000 zł.

IX. Wpływ na rynek pracy

Projektowane regulacje mogą mieć bardzo ograniczony wpływ na rynek pracy. Poprzez rozszerzenie możliwości prowadzenia uproszczonej księgowości na większe organizacje pozarządowe można zakładać, że część z tychże podmiotów zrezygnuje z usług biur rachunkowych i zacznie prowadzić księgowość we własnym zakresie, angażując w te zadania swoich pracowników. Może to prowadzić do ograniczania zatrudnienia w biurach rachunkowych i tworzenia jednocześnie zapotrzebowania na pracowników o kompetencjach księgowych w organizacjach trzeciego sektora. Z uwagi na liczbę podmiotów, których będą dotyczyły zmiany, można jednak zakładać, że ewentualne skutki dla rynku pracy będą nieznaczne.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Udostępnienie możliwości prowadzenia UEPIK przez organizacje pozarządowe o większym przychodzie i OPP będzie miało wpływ na sposób i koszty funkcjonowania tychże organizacji. Uproszczona ewidencja jest mniej czasochłonna, łatwiejsza do

wykonania, tańsza (jeśli dana organizacja decyduje się na zlecenie jej prowadzenia biuru rachunkowemu). Decyzja o przejściu na ten sposób rozliczania zmniejszy więc ponoszone koszty administracyjne. Wdrożenie proponowanych rozwiązań zwiększy również niezależność działania organizacji pozarządowych. Decyzja o skorzystaniu z UEPIK będzie w większym stopniu determinowana specyfiką prowadzonej działalności i rodzajami uzyskiwanych przychodów, a nie ogólnym ustawowym progiem przychodu.

Jeżeli chodzi o negatywne skutki projektowanych regulacji, należy przypomnieć, że uproszczona ewidencja przychodów i kosztów jest w założeniu dedykowana małym stowarzyszeniom i fundacjom, więc w przypadku przechodzenia na tę formę rozliczeń przez większe organizacje mogą się pojawić problemy np. w postaci ograniczonej informacji o wysokości aktywów występujących w organizacji — o stanie gotówki, środków pieniężnych na rachunku bankowym czy wysokości należności i zobowiązań¹⁵. Ponadto UEPIK może utrudniać korzystanie z dotacji. Większość grantodawców wymaga, aby koszty finansowane z dotacji były specjalnie wyszczególniane (czego nie ma w uproszczonej księgowości, więc konieczna jest do tego dodatkowa ewidencja), a czasami wręcz w procedurach zaznacza się, że warunkiem koniecznym do ubiegania się o dofinansowanie jest prowadzenie pełnych ksiąg rachunkowych¹⁶.

Co należy podkreślić — rozliczanie się w formie UEPIK jest opcjonalne i pozostanie takie nadal po projektowanym rozszerzeniu liczby uprawnionych podmiotów. Trudno jest więc oszacować ile organizacje zdecyduje się na zmianę formy rozliczeń i w jakim stopniu projektowane rozwiązanie wywrze realny wpływ na praktykę funkcjonowania trzeciego sektora.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponowane w projekcie zmiany miałyby wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

¹⁵ M. Nowacka, *Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów NGO – wady i zalety* – <https://www.konkretnebiuro.pl/uproszczona-ewidencja-przychodow-i-kosztow-ngo-wady-i-zalety/>.

¹⁶ A. Klott, *Księgowość pełna a uproszczona ewidencja – wady i zalety dla fundacji i stowarzyszeń*, 25.10.2022 r., <https://taksonomia.biz.pl/ksiegowosc-pelna-a-uproszczona-ewidencja-wady-i-zalety-dla-fundacji-i-stowarzyszen/>.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt nie przewiduje przeprowadzenia ewaluacji.

Autorzy:

dr Adam Karczmarek (pkt I, II, V, VIII, XI, XII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

dr Izabela Bień (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. społecznych
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Daniela Kupis (pkt III)
specjalista w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 5 czerwca 2024 r.

BSA II.022.35.2024

SEKRETARIAT ZASTĘPCY SZEFA KAS

L.dz. DS-1801, 247, 2024

Data wpływu 7.06.2024

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 23 maja 2024 r., znak: SPS-WP.020.146.5.2024, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, uprzejmie informuję, że **komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie** nie podlega opiniowaniu.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.146.5.2024

Data wpływu 10.06.2024